

Protocol wiegendood

Jan 2019

Anita Croeze
Pluit 12
9801MP Zuidhorn
Tel: 06-49844490

Inhoud

1. DOEL	2
2. GELDIGHEIDSBEREIK	2
3. ACHTERGROND INFORMATIE	2
4. PREVENTIEVE MAATREGELEN	2
4.1 LEG EEN BABY NOOIT OP DE BUIK TE SLAPEN	2
4.2 VOORKOM DAT EEN BABY TE WARM LIGT	3
4.3 ZORG VOOR VEILIGHEID IN HET BED	3
4.4 VOORKOM GEZONDHEIDSSCHADE DOOR (MEE) ROKEN	4
4.5 HOUDT VOLDOENDE TOEZICHT	4
4.6 VOORKOM OVERVERMOEIDHEID VAN DE BABY	4
5. OVERIGE BELANGRIJKE ZAKEN IN RELATIE TOT WIEGENDOOD	4
6. ACTIES LEIDINGGEVENDE	4
6.1 INLICHTEN OUDERS	4
6.2 ZORGEN VOOR GROEP	4
6.3 BELLEN HUISARTS	4
7. BRONNEN	5
8. BIJLAGEN	6

1. Doel

Het uitsluiten van risico's die wiegendood kunnen veroorzaken. In een geval van (bijna) wiegendood zorgen voor adequate instructies en adviezen.

2. Geldigheidsbereik

Alle medewerkers van Kinderopvang Banjer

3. Achtergrond informatie

Wiegendood is het plotseling overlijden van een "gezonde baby", in de regel tijdens een slaaperiode. De meeste sterfgevallen doen zich voor in de eerste 6 levensmaanden. Na 12 maanden komt het nog nauwelijks voor.

Wiegendood komt meer voor bij jongetjes dan bij meisjes. Ook te vroeg geboren baby's en baby's met een (heel) laag geboortegewicht blijken een verhoogde kans te hebben op wiegendood. Het aantal gevallen van wiegendood is in ons land de afgelopen 10 jaar flink gedaald. De voorlichting en preventiemaatregelen die sinds de jaren '80 zijn ingevoerd hebben daar zeker toe bijgedragen. Van de ongeveer 200.000 kinderen die er jaarlijks in Nederland worden geboren, overlijden er circa 30 in het eerste levensjaar zonder duidelijk ziek te zijn geweest. In een aantal gevallen wordt alsnog een lichamelijke oorzaak gevonden, zoals een hartafwijking, een infectie, verstikking, kindermishandeling. In die gevallen waarbij niets wordt gevonden, is soms een aantal risicofactoren aan te wijzen, die in onderlinge combinatie of apart tot wiegendood hebben geleid.

Deze factoren zijn:

- te vroeg geboren kinderen
- buikslapen
- warmtestuwing
- onveilige slaappleats
- rokerige omgeving
- oververmoeidheid

Helaas komt het in Nederland ook incidenteel voor dat een baby in een kinderdagverblijf overlijdt onder het beeld van wiegendood. Daarom spannen we ons in om het risico zo klein mogelijk te maken. Alle personeelsleden, ook invalkrachten en stagiaires, moeten bekend zijn met de praktische preventieve maatregelen die er afgesproken zijn over het veilig slapen van de kinderen. Deze maatregelen zijn afgeleid uit de folder Veilig Slapen van de Stichting Wiegendood. In alle babyslaapkamers hangen ter herinnering de nodige instructies. (zie bijlage 1)

4. Preventieve maatregelen

4.1 Leg een baby nooit op de buik te slapen

- Een baby op de buik te slapen leggen, maakt het risico op wiegendood wel 4 tot 5 x groter dan gemiddeld.
- Leg een baby ook niet eens een enkele keer op de buik te slapen, bv. omdat het kind alleen dan te troosten lijkt.

Uitzonderingen

- Er zijn bepaalde (aangeboren) afwijkingen waarbij buikligging wel wenselijk kan zijn. Ouders dienen dan een schriftelijke verklaring van hun arts te overleggen. Verklaring opbergen in kinddossier
- Als ouders ondanks adviezen zelf aangeven te willen dat hun baby (0 tot 1,5 jaar) in buikhouding slaapt, dan dient dat schriftelijk te worden vastgelegd. (Het gaat er hierbij om dat het kind bij het naar bed brengen bewust op de buik gelegd word. Als kinderen tijdens hun slaap zelf op de buik draaien en goed hun hoofd op kunnen tillen, dan hoeft er geen formulier in gevuld te worden.) Bij het intakegesprek wordt ouders de vraag gesteld of ze hun kind in buikligging laten slapen. Indien ze dit doen, dan dienen ze daarvoor de verklaring buikligging in te vullen. (zie bijlage 3) Deze verklaring moet opgeborgen worden in het kinddossier.

4.2 Voorkom dat een baby te warm ligt

- De factor temperatuur (warmtestuwing) speelt een rol onder de baby's die onder het beeld van wiegendood overlijden. Door koude overlijdt zelden een baby.

Indicatoren t.a.v. temperatuur

- Zolang de voetjes van een baby prettig aanvoelen, heeft deze het niet koud. Ook in de nek van een baby is goed te voelen of hij/zij het warm of koud heeft.
- Een baby die zweet heeft het al gevaarlijk warm.
- Zorg dat het niet te warm is/wordt in de slaapvertrekken. Aanbevolen slaapkamertemperatuur is 15 tot 18 graden.
- Leg een baby te slapen in een slaapzak of onder een (katoenen) dekentje dat kan worden ingestopt.
- Gebruik nooit een dekbedje.
- Let op: een gevoerde trappelsak niet in combinatie met deken gebruiken
Kinderen die een slaapzak meekrijgen liggen in principe met romper, of T-shirt aan in de slaapzak en toegedekt met een lakentje. In de winterperiode kan er bij gebruik van een dunne slaapzak een dekentje gebruikt worden.
- Gebruik bij het inbakeren de goede techniek in verband met warmte stuwing Kinderen niet inbakeren als ze koorts hebben.
- Bij koorts extra controleren en niet te warm toedekken.
- Regelmatig de slaapkamer ventileren:
Bij het openen van het Kdv het slaapkamer raam openzetten.. Als er geen kinderen in de bedjes liggen die bij het raam staan, het raam openzetten. Indien de temperatuur in de slaapkamer lager wordt dan 15 C als het raam openstaat, dan het raam dichtdoen of op een kier zetten.

4.3 Zorg voor veiligheid in het bed

- Gebruik nooit een kussen, hoofd- en zijwandbeschermers, zeiltjes, tuigjes, koorden of voorwerpen van zacht plastic in het bedje.
- Maak het babybed kort op, zodat de voetjes vrijwel tegen het voeteneind komen. Vermijd daarbij dubbelslaan van het beddengoed; een kind kan daar makkelijker onderschuiven. □
Laat slaapkamers en beddengoed regelmatig luchten. (Zie hygiëneplan) □ In principe één knuffel mee in bed.

4.4 Voorkom gezondheidsschade door (mee) roken.

De rook van volwassenen kan een baby veel schade doen. Daarom mag nergens binnen onze gebouwen gerookt worden.

4.5 Houdt voldoende toezicht.

- Kijk telkens als je een kind naar bed brengt ook even in de andere bedjes.
- Ga in elk geval eens per half uur ter controle langs alle kinderen. Bij verkouden kinderen (verstopte neuzen) ieder kwartier.
- Gebruik de babyfoon als er buiten gespeeld wordt of wanneer een leidster even elders moet zijn.

4.6 Voorkom oververmoeidheid van de baby

Indien een baby langdurig gehuild heeft (bijv. omdat het overstuur is geraakt) kan een kind oververhit raken.

5. Overige belangrijke zaken in relatie tot wiegendood

- Hang belangrijke, recente telefoonnummers (brandweer, huisarts) bij de telefoon.
- Zorg dat ouders altijd laten weten waar ze te bereiken zijn.
- Zorg dat babyfoons in elk kinderdagverblijf aanwezig zijn.
- Regelmatig agenderen.
- Het ophangen van een instructiebad in de (baby)slaapkamers, waarin stapsgewijs beschreven staat hoe te handelen als een (bijna) levensloos kind aangetroffen wordt. (zie bijlage 2)

6. Acties eigenaresse

6.1 Inlichten ouders

De eigenaresse licht zo spoedig mogelijk de ouders van het betreffende kind in.

6.2 Zorgen voor groep

- Zorg dat de groep overgenomen wordt en dat andere kinderen uit de slaapruijnte worden gehaald.
- Zorg dat de rust op de groep weerkeert.
-

6.3 Bellen huisarts

Bel de huisarts en ontvang de arts en/of ambulance. Als is vastgesteld dat het kind is overleden, zorg dan voor een geschikte ruimte voor de opvang van de ouder(S) door leidinggevende. Ook de arts en de betrokken Pm-er dienen hierbij aanwezig te zijn.

7. Bronnen

- GGD Handboek Kind- Veiligheid – Gezondheid
- Consensus Preventie van Wiegendood 1996; Centraal Begeleidingsorgaan voor Intercollegiale Toetsing – Utrecht / Commissie Overleg Kinderartsen & Jeugdartsen ISBN 90-910-188-2 CIP
- GHI bulletin Wiegendood 1992; Geneeskundige Hoofdinspectie van de Volksgezondheid - Rijswijk

8. Bijlagen

bijlage 1: Preventieregels wiegendood

bijlage 2: Instructieblad

bijlage 3: Formulier buikligging **Preventieregels Wiegendood**

Bijlage 1.

Leg een baby nooit op de buik te slapen

Uitzonderingen

- Er zijn bepaalde (aangeboren) afwijkingen waarbij buikligging wel wenselijk kan zijn. Ouders dienen dan een schriftelijke verklaring van hun arts te overleggen. (verklaring opbergen in kinddossier)
- Als ouders ondanks adviezen zelf aangeven te willen dat hun baby in buikhouding slaapt, dan dient dat schriftelijk te worden vastgelegd. (verklaring ook opbergen in kinddossier)

Voorkom dat een baby te warm ligt/voorkom warmte stuwung

- Zolang de voetjes van een baby prettig aanvoelen, heeft deze het niet koud. Ook in de nek van een baby is goed te voelen of hij/zij het warm of koud heeft.
- Een baby die zweet heeft het al gevaarlijk warm.
- Zorg dat het niet te warm is/wordt in de slaapvertrekken. Aanbevolen slaapkamertemperatuur is 15 tot 18 graden.
- Leg een baby te slapen in een slaapzak of onder een (katoenen) dekentje dat kan worden ingestopt.
- Gebruik nooit een dekbedje.

Let op: een gevoerde trappelzak niet in combinatie met deken gebruiken

Kinderen die een slaapzak meekrijgen liggen in principe met romper, of T-shirt aan in de slaapzak en toegedekt met een lakentje. In de winterperiode kan er bij gebruik van een dunne slaapzak een dekentje gebruikt worden.

- Gebruik bij het inbakeren de goede techniek in verband met warmte stuwung Kinderen niet inbakeren als ze koorts hebben.
- Bij koorts extra controleren en niet te warm toedekken.

Voorkom oververmoeidheid van de baby

Indien een baby langdurig gehuild heeft (bijv. omdat het overstuur is geraakt) kan een kind oververhit raken.

Regelmatig de slaapkamer ventileren:

Bij het openen van het Kdv het slaapkamer raam openzetten.. Als er geen kinderen in de bedjes liggen die bij het raam staan, het raam openzetten. Indien de temperatuur in de slaapkamer lager wordt dan 15 C als het raam openstaat, dan het raam dichtdoen of op een kier zetten.

Zorg voor veiligheid in het bed

- Gebruik nooit een kussen, hoofd- en zijwandbeschermers, zeiltjes, tuigjes, koorden of voorwerpen van zacht plastic in het bedje.

- Maak het babybed kort op, zodat de voetjes vrijwel tegen het voeteneind komen. Vermijd daarbij dubbelslaan van het beddengoed; een kind kan daar makkelijker onderschuiven. □ Laat slaapkamers en beddengoed regelmatig luchten. (Zie hygiëneplan) □ In principe één knuffel mee in bed.

Houdt voldoende Toezicht

- Kijk telkens als je een kind naar bed brengt ook even in de andere bedjes.
Op ieder half en op ieder heel uur vind er een controle plaats in de slaapkamer.
- Bij verkouden kinderen (verstopte neuzen) ieder kwartier controleren
- Gebruik de babyfoon als er buiten gespeeld wordt of wanneer een leidster even elders moet zijn.

Bijlage 2.Instructieblad

Hoe te reageren bij aantreffen (bijna) levenloos kind

1. **Ademhaling controleren**
2. **Controleer of de luchtweg vrij is**
3. **Collega alarmeren > 112**
4. **Blijf bij het kind**
5. **Volg EHBO instructies**

Bijlage 3.
Formulier 'buikligging' behorende bij het Protocol Wiegendood

U geeft aan dat u wilt dat uw baby op de buik/zij te slapen wordt gelegd in

Kinderdagcentrum:

..... Te:
.....

Wij vragen u om een handtekening aangezien dit, in het kader van wiegendoodpreventie, niet onze normale werkwijze is.

De ouder(s)/verzorger(s)naam willen graag dat hun kind

naam op de buik te slapen wordt gelegd.

Handtekening voor akkoord:

Datum:

Handtekening

ouder(s)/verzorger(s)

Handtekening

leidinggevende

U geeft beëindiging buikligging door aan de leidinggevende en ondertekent vervolgens voor akkoord.

Datum stop buikligging:

Handtekening

ouder(s)/verzorger(s)

Handtekening

leidinggevende

